

Vlekkeloos verliep de samenwerking bij de zoektocht naar het verdwenen toestel van vlucht MH370 zeker niet. Maar wat bleef hangen was de grote verbondenheid van een groep Aziatische landen om gezamenlijk het mysterie rond het verdwenen toestel op te lossen. Toch is die internationale eenheid schijn. De wateren in het Verre Oosten zijn in toenemende mate een conflictregio geworden, waarin een steeds assertiever China een hoofdrol opeist.

Vooraf met Japan en de Filipijnen zijn de ruzies vaak intens. Het is zelfs zo erg dat experts niet uitsluiten dat het ooit tot een gewapend conflict zal leiden. Onlangs nog vroegen de Filipijnen bij de Verenigde Naties officieel om arbitrage over de claims die het

land en China beide hebben in de Zuid-Chinese Zee. China reageerde furieus en riep de Filipijnse ambassadeur direct op het matje.

Ook in de Oost-Chinese Zee lopen de spanningen op, vooral met Japan. Toen Japan in 2012 bekendmaakte een eilandengroep in het gebied van een particuliere eigenaar te hebben gekocht, leidde dat eerst tot scherpe veroordelingen van de Chinese regering en later tot massale anti-Japanse protesten. De Chinese regering beschuldigde Japan van het stelen van de eilanden. Japanse producten werden geboycot en het toch al heersende anti-Japanse sentiment verslechterde. Japanse bedrijven in China zagen hun verkopen maandenlang kelderen.

In februari concludeerde James Fanell, hoofd inlichtingen voor de Amerikaanse vloot in de Pacific, op basis van verzamelde informatie dat China vorig jaar een grote training heeft gehouden om de betwiste Diaoyu-eilandengroep, die Japan de Senkaku-eilanden noemt, in te nemen. Het Chinese leger zou volgens hem de opdracht hebben gekregen om een "snelle en scherpe oorlog" voor te bereiden tegen de Japanners in de Oost-Chinese Zee. Een bezoek van de huidige Japanse premier Abe eerder dit jaar aan een omstreden oorlogsmonument in Tokio, heeft de relatie verder bekoeld. Volgens Bao Xiaqin, professor Internationale politiek aan de universiteit van Fudan in Sjanghai, is er inmiddels sprake van een 'koude vrede'. Nog geen koude oorlog dus, maar ook allesbehalve een vriendschappelijke relatie.

Volgens Fanell past de agressieve houding van China op zee in het beleid van de Communistische Partij om via propaganda de bevolking in China te 'onderwijzen' over de 'rijke maritieme geschiedenis van China' als middel om de con-

trole van de Partij te handhaven, zo tekende de publicatie *The Diplomat* uit zijn mond op.

GROEI EN VERTROUWEN

De sterke economische groei van de afgelopen decennia heeft China steeds meer zelfvertrouwen gegeven om ook buiten de eigen landsgrenzen meer van zich te laten horen. China doet inmiddels actief mee met vredesmissies van de Verenigde Naties, bijvoorbeeld samen met Nederlandse soldaten in Mali, en schroomt niet om zo nu en dan ferm uit te halen naar buurlanden, die recht menen te hebben op gebieden die ook door China worden geclaimd.

President Xi Jinping van China laat er geen misverstand over bestaan dat zijn land er alles aan zal doen om zijn territoriale integriteit te beschermen. "We zullen zelf niet provoceren, maar we zijn niet bang voor de problemen die door anderen worden veroorzaakt. We zullen als het om onze soevereiniteit en territoriale integriteit gaat, die belangen sterk beschermen."

Het blijft niet alleen bij woorden. China heeft het budget voor zijn defensie dit jaar met 12,2 procent verhoogd tot 130 miljard dollar. Daarmee stijgen de defensie-

uitgaven sneller dan in 2013, toen de toename ruim 10 procent bedroeg. Het geld gaat onder meer naar de ontwikkeling van vliegdekschepen, die in de toekomst de belangen van China in de regio moeten beschermen.

ECHO OP DE MARKTEN

De vraag is of en welke gevolgen de spanningen in de internationale wateren rond China hebben voor beleggers in de regio. De anti-Japanse demonstraties in 2012 hebben de handel tussen China en Japan hard geraakt, maar de effecten waren van relatief korte duur. Wel is het toerisme naar Japan en de Filipijnen mede vanwege de territoriale disputen de afgelopen jaren afgenomen en hebben Chinese projectontwikkelaars gewaarschuwd dat Chinese rijken minder huizen zullen kopen in de landen waar China een territoriaal conflict mee heeft.

Vooralsnog zijn dat niet echt verontrustende ontwikkelingen voor beleggers, maar verdere escalaties met name met Japan kunnen in de toekomst wel degelijk nare gevolgen hebben. Japan is immers na Hongkong de grootste buitenlandse investeerder in China en levert meer dan een miljoen banen op in China. Bovendien heeft China de Japanse fabrieken en technologie nog steeds nodig om de eigen economie naar een hoger niveau te tillen. Die economische transformatie is een belangrijk agendapunt van de huidige Chinese regering.

Gezien de snelle economische en technologische ontwikkeling van China zal het land in de toekomst steeds minder producten en diensten uit Japan nodig hebben en kan het nog fermer optreden tegen zijn eeuwige rivaal, zonder de economische repercussies te vrezen. Dan wordt het wel oppassen geblazen voor beleggers.

DE STERKE ECONOMISCHE GROEI VAN DE AFGELOPEN DECENNIA HEeft CHINA STEEDS MEER ZELFVERTROUWEN GEGEVEN OM OOK BUITEN DE EIGEN LANDSGRENZEN MEER VAN ZICH TE LATEN HOREN